

Avaleht>Teie õigused>Kuriteoohvrid>Hüvitamine>Juhul kui minu nõuet menetletakse nõude esitamise riigis

Juhul kui minu nõuet menetletakse nõude esitamise riigis

Itaalia

Milliste kuriteoliikide korral on mul õigus hüvitist saada?

Riigilt saab taotleda hüvitist kõikide tahtlike isikuvastaste kuritegude puhul, mille toimepanekul on kasutatud vägivalda, ning kriminaalseadustiku artiklis 603-bis määratletud ebaseadusliku vahendamise ja tööalase ärakasutamise korral, välja arvatud seoses kriminaalseadustiku artiklites 581 ja 582 osutatud rünnakuga (*percosse*) ja kehavigastuse tekitamisega (*lesioni*), kui just ei esine artiklis 583 sätestatud raskendavaid asjaolusid (st kuriteol on väga rasked tagajärjed, mis on eraldi loetletud).

Millise kahju korral on mul õigus hüvitist saada?

Hüvitist saab taotleda üksnes ravi ja abiga seotud kulude katmiseks, välja arvatud seksuaalse rünnaku, surma põhjustamise, väga raske kehavigastuse ja püsivatest näovigastustest tuleneva moonutuse puhul, mille korral makstakse ohvritele hüvitist, mille suurus on kindlaks määratud ministri dekreediga, isegi kui ravi ja abiga seotud kulud puuduvad.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma olen kuriteo tagajärjel surnud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad hüvitist saada?

Isikud, kellel on õigus saada hüvitist, on kannatanu (ohver) või – kui ohver on surnud – tema üleelanud abikaasa ja lapsed. Kui ohvri ei olnud abikaasat ega lapsi, makstakse hüvitist tema vanematele ja vanemate puudumise korral temaga koos elanud õdedele-vendadele, kes olid kuriteo toimepanemise ajal ohvri ülalpeetavad. Samasooliste registreeritud kooselu poolt käsitatakse samamoodi nagu abikaasat. Kui ohver ei olnud abielus või samasooliste registreeritud kooselus, käsitatakse elukaaslast, kellel olid ohvriga ühised lapsed või kes elas ohvriga koos kuriteo toimepanemisele eelnenu kolmel aastal, samamoodi nagu abikaasat. Kui nõude esitajaid on rohkem kui üks, jagatakse hüvitist osadeks vastavalt nende asjaomastele õigustele pärandvara jagamisel.

Teatud juhtudel on isiku õigus saada hüvitist piiratud:

kui ohver (või muu õigustatud isik) on tahtlikult või kuritegeliku hooletuse tõttu osalenud asjaomase kuriteo või mõne muu seonduva õigusrikkumise toimepanekus kriminaalmenetluse seadustiku artikli 12 tähenduses;

kui ohver on lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud ükskõik millises kuriteos, millele on osutatud kriminaalmenetluse seadustiku artikli 407 lõike 2 punktis a, või kuriteos, mille toimepanekul on rikutud tulumaksu- või käibemaksupettuse tõkestamise alaseid õigusakte, või kui nõude esitamise ajal on ohvri suhtes algatatud seoses mõnega neist kuritegudest kriminaalmenetlus.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma olen ellu jäänud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad sellisel juhul hüvitist saada?

Kui ohver jääb ellu, on ohvri pereliikmetel õigus esitada seoses kaudse (mittevaralise) kahjuga, mida nad on oma sugulasele tekitatud vigastuse tõttu kandnud, hagi otse teo toimepanija vastu (tsiviilseadustiku artiklid 2043 ja 2059); sellisel juhul ei ole kehtivate õigusaktidega paraku ette nähtud riigi makstavat hüvitist (seadus nr 122/2016, mida on muudetud seadusega nr 167/2017). Vägivallakuritegude ohvreid käsitlevate õigusaktidega on nähtud sellistele esmase ohvri ülalpidamisel olnud isikutele ette hüvitist vaid juhul, kui ohver on hukkunud.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma ei ole ELi liikmesriigi kodanik?

Hüvitist võib anda nõude esitajatele, kes elavad mõnes teises ELi liikmesriigis kui Itaalia, ja nõude esitajatele, kes elavad Itaalias.

Kas ma saan nõuda riigilt hüvitist, kui ma elan siin või kui ma olen sellest riigist pärit (see on mu elukohariik või kodakondsusjärgne riik), isegi kui kuritegu pandi toime teises ELi riigis? Kas mul on võimalik seda teha siin, selle asemel, et nõuda hüvitist riigis, kus kuritegu toime pandi? Kui on, siis millistel tingimustel?

Ohver võib esitada Itaalias riigi otsuseid tegevale asutusele hüvitisnõude, kui kuritegu pandi toime Itaalias.

Kas ma pean selleks, et hüvitist saada, teatama kuriteost kõigepealt politseile?

Ei, aga nõue tuleb esitada 60 päeva jooksul pärast kohtumäärust, millega lõpetatakse kohtumenetlus põhjusel, et kuriteo toimepanija(d) on teadmata (*decisione che ha definito il giudizio per essere ignoto l'autore del reato*), või 60 päeva jooksul pärast täitemenetluses astunud viimast tulemusetut sammu või süüdimõistva kohtuotsuse lõplikuks muutumist.

Kas ma pean enne hüvitisnõude esitamist ära ootama politseiuurimise või kriminaalmenetluse tulemused?

Vt eespool:

nõue tuleb esitada 60 päeva jooksul pärast kohtumäärust, millega lõpetatakse kohtumenetlus põhjusel, et kuriteo toimepanija(d) on teadmata, või 60 päeva jooksul pärast täitemenetluses astunud viimast tulemusetut sammu või süüdimõistva kohtuotsuse lõplikuks muutumist.

Kas ma pean kõigepealt nõudma hüvitist kuriteo toimepanijalt, juhul kui tema isik on tuvastatud?

Nagu eespool kirjeldatud, tuleb hüvitisnõudele lisada dokumendid, mis tõendavad, et menetlus, mille raames taotleti kuriteo toimepanijalt kahju hüvitamist, ebaõnnestus, või et viimane samm täitemenetluses ei andnud tulemusi või süüdimõistev kohtuotsus on muutunud lõplikuks.

See tingimus ei kehti, kui kuriteo toimepanijat ei tuvastata või kui ta on taotlenud ja saanud kriminaal- või tsiviilmenetluses, kus ta on vastutusele võetud, tasuta õigusabi või kui kuriteo toimepanija on mõrvanud oma abikaasa, isegi kui nad elasid seaduslikult lahus või olid lahutatud, samasooliste registreeritud kooselu poole, isegi kui kooselu oli lõppenud, või isiku, kellega ta oli või oli olnud pikaajalist kooselu hõlmanud lähisuhtes.

Kas mul on õigus hüvitisele ka juhul, kui kuriteo toimepanija ei ole tuvastatud või teda ei ole süüdi mõistetud? Kui on, siis millised tõendid pean ma oma nõude toetuseks esitama?

Hüvitisnõudele tuleb lisada sellise süüdimõistva kohtuotsuse ärakiri, mis on tehtud seoses mõne seaduses sätestatud kuriteoga, või sellise kohtumääruse ärakiri, millega lõpetatakse kohtumenetlus põhjusel, et kuriteo toimepanija(d) on teadmata.

Kas hüvitise taotlemiseks on ette nähtud kindel tähtaeg?

Nagu eespool öeldud, tuleb nõue esitada 60 päeva jooksul pärast kohtumäärust, millega lõpetatakse kohtumenetlus põhjusel, et kuriteo toimepanija(d) on teadmata, või 60 päeva jooksul pärast täitemenetluses astunud viimast tulemusetut sammu või süüdimõistva kohtuotsuse lõplikuks muutumist.

Missuguse kahju ja missuguste kulude katmiseks on võimalik hüvitist saada?

Hüvitisega kaetakse näiteks:

a) kuriteoohvrile tekitatud

– varaline (mittepsüühiline) kahju:

tervisekahjustuste ravikulud (ravi – ambulatoorne ja haiglaravi, taastusravi)

tervisekahjustustest tulenevad erivajadused või -kulud (hooldus- ja abiteenused, ajutine ja pidev ravi, pikaajaline füsioteraapiline ravi, eluaseme kohandamine, spetsiaalsed abivahendid jne)

püsivad tervisekahjustused (nt invaliidsus või püsiv puue)

ravi ajal ja pärast seda saamata jäänud sissetulek (sealhulgas sissetuleku kaotus ja elatise teenimise võime kaotus või elatusvahendite vähenemine jne) võimaluste kaotus

kulud, mis on seotud kahju põhjustanud juhtumi kohtuliku menetlemisega (näiteks õigusabi- või kohtukulud)

varastatud või kahjustatud isiklik vara

muu

– **psüühiline (moraalne) kahju:**

ohvri valu ja kannatused

b) hüvitist saama õigustatud isikutele või ohvri sugulastele tekitatud

– **varaline (mittepsüühiline) kahju:**

matusekulud

ravikulud (nt perekonnaliikme ravi, ambulatoorne ja haiglaravi, taastusravi)

elatise või võimaluste kaotus

– **psüühiline kahju:**

sugulaste või hüvitist saama õigustatud isikute valu ja kannatused / ohvri surma korral hüvitist tema ülalpidamisel olnud isikutele.

Hüvitist makstakse (võttes arvesse mis tahes muid soodsamaid meetmeid, mis on õigusnormides konkreetsete kuritegude jaoks juba kehtestatud) ravi ja abiga seotud kulude katmiseks, välja arvatud seksuaalse rünnaku, surma põhjustamise, väga raske kehavigastuse ja püsivatest näovigastustest tuleneva moonutuse puhul, mille korral ohvrile makstakse kindlaksmääratud suurusega hüvitist, isegi kui ravi ja abiga seotud kulud puuduvad.

Kas hüvitist makstakse ühekordse summana või igakuiste maksetena?

Üldjuhul makstakse hüvitist ühekordse summana maffiakuritegevuse, väljapressimise, liigkasuvõtmise ja tahtlike vägivaldakuritegude ohvrite toetamise uuendatavast fondist (*Fondo di rotazione per la solidarietà' alle vittime dei reati di tipo mafioso, delle richieste estorsive, dell'usura e dei reati intenzionali violenti*), mida haldab siseministeerium, kuid makstav summa peab jääma asjaomasele aastale kättesaadavate rahaliste vahendite piiridesse.

Juhul kui asjaomasele aastale ei ole piisavalt rahalisi vahendeid, saavad isikud, kellel on õigus hüvitisele, asjaomasele aastale osa hüvitisest ja ülejäänud hüvitist makstakse neile järgmistel aastatel ilma ühegi lisatasu, intressi või ümberhindamiseta.

Kuidas võivad minu käitumine seoses asjaomase kuriteoga, minu karistusregistri andmed või minu suutmatust menetluse käigus koostööd teha mõjutada mu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Hüvitist makstakse järgmistel tingimustel: ohver ei ole tahtlikult või kuritegeliku hooletuse tõttu osalenud asjaomase kuriteo või mõne muu seonduva õigusrikkumise toimepanekus; ohvrit ei ole kunagi lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud üheski kriminaalmenetluse seadustiku artikli 407 lõike 2 punktis a osutatud kuriteos (hävingu põhjustamine, rüüstamine ja massimõrv, osalemine kodusõjas, osalemine maffia vandenõus, avaliku julgeoleku ohtu seadmine, tapmine, röövimine, raha väljapressimine, inimrööv, terrorism, osalemine valitsusvastases vandenõus, osalemine relvi kaasavas vandenõus, lõhkeainete omamine, väljapressimine, uimastitega kauplemine, orjastamine, lasteprostitutsioon ja -pornograafia, inimkaubandus, orjapidamine, seksuaalne rünnak, seksuaalakt alaealisega, grupiviisiline seksuaalne rünnak) ega kuriteos, mille toimepanekul on rikutud tulumaksu- või käibemaksupettuse tõkestamise alaseid õigusakte, ning ohvri suhtes ei ole hüvitisnõude esitamise ajal algatatud seoses mõnega neist kuritegudest kriminaalmenetlust.

Kuidas võib minu varaline seisund mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Ohvri sissetulek ei mõjuta mingil moel tema õigust saada hüvitist.

Kas on veel teisi kriteeriumeid, mis võivad mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Hüvitist makstakse tingimustel, et ohver ei ole saanud seoses sama kuriteoga mis tahes avaliku või erasektori allikast makseid, mille summa võrdub 2016. aasta seaduse nr 122 artikli 11 alusel tasumisele kuuluva summaga või ületab seda. Kui ohver on oma seisundi tõttu ning kuriteo otsesel ja vahetel tagajärjel juba saanud avaliku või erasektori allikast makseid, mille summa on väiksem kui 2016. aasta seaduse nr 122 artikli 11 alusel tasumisele kuuluv summa, makstakse hüvitist üksnes summade vahe ulatuses.

Kuidas hüvitist arvestatakse?

Hüvitist määratakse vastavalt kantud kuludele, võttes arvesse asjakohases seaduses sätestatud piirmäärasid ja summasid, mis on kindlaks määratud selle seaduse rakendamiseks vastu võetud ministri dekreediga.

Kas on olemas minimaalne/maksimaalne hüvitissumma?

Siseministri ja justiitsministri poolt majandus- ja finantsministriga kooskõlastatult vastu võetud 22. novembri 2019. aasta dekreedis (mille vastuvõtmine nähti ette 7. juuli 2016. aasta seaduse nr 122 artikli 11 lõikega 3) on sätestatud järgmine:

1. 7. juuli 2016. aasta seaduse nr 122 artikli 11 alusel makstava hüvitise summa määratakse kindlaks järgmiselt:

a) surma põhjustamise korral 50 000 eurot;

b) surma põhjustamise korral, kui seda teeb ohvri abikaasa, isegi kui ta elab lahus või on lahutatud, või ohvriga lähisuhtes olev või olnud isik, 60 000 eurot, mis makstakse üksnes ohvri lastele;

c) kriminaalseadustiku artikli 609-*bis* kolmandas lõigus osutatud seksuaalse rünnaku korral, kui ei esine karistust kergendavaid asjaolusid, 25 000 eurot;

d) kriminaalseadustiku artikli 583 lõikes 2 osutatud väga raskete kehavigastuste korral ja kriminaalseadustiku artiklis 583 *quinquies* osutatud püsivatest näovigastustest tuleneva moonutuse korral 25 000 eurot.

2. Lõikes 1 osutatud kuritegude korral suurendatakse kindlaksmääratud suurusega hüvitist dokumenteeritud ravi- ja hoolduskuludele vastava summa võrra kuni 10 000 euro ulatuses.

3. Muude kui lõikes 1 osutatud kuritegude korral makstakse hüvitist üksnes dokumenteeritud ravi- ja hoolduskulude hüvitamiseks kuni 15 000 euro ulatuses.

Kas ma pean märkima nõudevormile konkreetse summa? Kui pean, siis kust saada juhiseid selle arvestamise või muude aspektide kohta?

Ära märkida ja dokumenteerida tuleb ravi ja abiga seotud kulude kogusumma.

Kas ametiasutuse/organi makstavast hüvitisest arvestatakse maha hüvitist, mille olen oma kaotuse tõttu saanud muudest allikatest (tööandja kindlustusskeemist või erakindlustusskeemist)?

Hüvitist makstakse tingimustel, et ohver ei ole saanud seoses sama kuriteoga mis tahes avaliku või erasektori allikast mis tahes alustel makseid, mis ületavad 2016. aasta seaduse nr 122 artikli 11 kohaselt tasumisele kuuluvat summat. Kui ohver on oma seisundi tõttu ning kuriteo otsesel ja vahetel tagajärjel juba saanud avaliku või erasektori allikast makseid, mille summa on väiksem kui 2016. aasta seaduse nr 122 artikli 11 alusel tasumisele kuuluv summa, makstakse hüvitist üksnes summade vahe ulatuses.

Kas mul on võimalik saada hüvitise ettemakset? Kui on, siis millistel tingimustel?

Ei ole.

Kas mul on võimalik saada pärast põhiotsuse langetamist täiendavat või lisahüvitist (asjaolude muutumise või tervise halvenemise jms tõttu)?

Ei, ehkki ravikulude lisandumisel võib olla võimalik esitada hilisem nõue; seda hindab otsuseid tegev asutus.

Millised tõendavad dokumendid pean ma oma nõudele lisama?

Hüvitisnõude peab esitama huvitatud isik; kuriteo ohvri surma korral peavad selle esitama muud isikud, kellel on õigus saada hüvitist. Nõue esitatakse isiklikult või erivolikirja alusel (*a mezzo di procuratore speciale*). Et nõue oleks vastuvõetav, tuleb sellele lisada järgmised dokumendid:

- sellise süüdimõistva kohtuotsuse äraakiri, mis on tehtud seoses mõne artiklis 11 loetletud kuriteoga, või sellise kohtumääruse äraakiri, millega lõpetatakse kohtumenetlus põhjusel, et kuriteo toimepanija(d) on teadmata;
- dokumendid, mis tõendavad, et kahju hüvitamiseks kuriteo toimepanija suhtes algatatud täitemenetlus ei andnud tulemust; neid dokumente ei ole vaja, kui kuriteo toimepanija jääb tuvastamata või kui kuriteo toimepanija on taotlenud ja saanud kriminaal- või tsiviilmenetluses, kus ta on vastutusele võetud, tasuta õigusabi;
- notariaalselt kinnitatud kirjalikku tunnustust asendav avaldus (*dichiarazione sostitutiva dell'atto di notorietà*) mis tahes takistuste puudumise ja hüvitist saama õigustatud isiku seisundi kohta;
- arstiõend, mis tõendab tervishoiuteenustega kaasnenud kulusid, või kuriteo ohvri surmatõend.

Kas nõude kättetoimetamise ja menetlemise eest tuleb maksta haldus- või muid tasusid?

Ei.

Milline asutus teeb hüvitisnõude kohta otsuse (riigisisese juhtumi korral)?

Siseministeerium.

Kuhu tuleb hüvitisnõue saata (riigisisese juhtumi korral)?

Hüvitisnõue tuleb saata prefektuurile – kohaliku omavalitsuse asutusele, kelle haldusalas asub kohus, kes tegi süüdimõistva otsuse ühe 2016. aasta seaduse nr 122 artiklis 11 osutatud kuriteo kohta, või huvitatud isiku või kuriteoohvri surma korral muu hüvitist saama õigustatud isiku elukoht või erivolikirjaga esindaja elukoht, kui ohver või muu hüvitist saama õigustatud isik on Itaalia või muu ELi liikmesriigi kodanik, kes ei ela Itaalias.

Asjakohaste prefektuuride loetelu on esitatud veebiaadressil

<http://www.prefettura.it/portale/multidip/index.htm>

Kas ma pean tulema isiklikult kohale, kui toimub menetlus ja/või minu nõude kohta tehakse otsus?

Ei ole.

Kui kaua (ligikaudu) võtab aega ametiasutuselt hüvitisnõude kohta otsuse saamine?

Pärast nõude saamist peab Itaalia otsuseid tegev asutus tegema otsuse viivitamata.

Kui ma ei ole ametiasutuse otsusega rahul, siis kuidas saan ma selle vaidlustada?

Eraldi mehhanismi selleks ei ole. Kuna tegemist on haldusotsusega, saab selle vaidlustada kooskõlas standardeeskirjadega, mida kohaldatakse sama ametiasutuse võetud riigisiseste haldusmeetmete puhul.

Kust leida vajalikke vorme ja muud teavet nõude esitamise kohta?

Kogu vajaliku teabe annab abistav asutus. Itaalia abistav asutus on nõude esitaja elukoha järgse pädeva kohtu juures tegutsev prokuratuur (*Procura della Repubblica*). Vormid on lisatud ministri 23. detsembri 2008. aasta dekreedile nr 222, milles sätestatakse 9. novembri 2007. aasta seadusandliku dekreedid nr 204 (millega rakendatakse direktiivi 2004/80/EÜ (mis käsitleb kuriteoohvritele hüvitise maksmist)) artikli 7 kohased eeskirjad (*Decreto 23 dicembre 2008, n. 222 'Regolamento ai sensi dell'articolo 7 del decreto legislativo 9 novembre 2007, n. 204, recante attuazione della direttiva 2004/80/CE relativa all'indennizzo delle vittime di reato'*).

Kas abi saamiseks on olemas spetsiaalne abitelefoni või veebisait?

Ei.

Kas mul on võimalik saada nõude koostamiseks õigusabi (juristi abi)?

Ei, seda ülesannet täidab abistav asutus.

Kas on olemas ohvriabiorganisatsioonid, kes mind hüvitise nõutamisel abistaksid?

Käesoleva teabe esitaja teada mitte.

Viimati uuendatud: 03/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.